

V a l t i o n e u v o s t o n päätös Fingrid Oyj:n hakemukseen saada kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta 29 päivänä heinäkuuta 1977 annetussa laissa (603/1977, jäljempänä lunastuslaki) tarkoitettu lunastuslupa ja ennakkohaltuunottolupa (Hirvisuo–Kalajoki).

Annettu Helsingissä 27 päivänä marraskuuta 2013

Fingrid Oyj (jäljempänä hakija) on pyytänyt lupaa saada lunastamalla hankkia pysyvän käyttöoikeuden 400 kV sähkönsiirtojohtoa ja tiedonsiirtolaitteita varten tarvittaviin hakemuksessa lueteltujen kiinteistöjen alueisiin Kokkolan ja Kalajoen kaupungeissa.

Lunastus alkaa Kokkolan kaupungin Kokkolan kaupungin kylässä sijaitsevalta tilalta Hirvisuon sähköasema RN:o 4:227 ja päättyy Kalajoen kaupungin Mehtäkylän kylässä sijaitsevalle tilalle Voima-Kallio RN:o 25:0. Johdon pituus on noin 79,5 kilometriä.

Hakijan tarkoituksena on rakentaa Hirvisuon sähköaseman ja Kalajoen muuntoaseman välille uusi 400 kV voimajohto. Energiamarkkinavirasto on myöntänyt johdolle rakentamisluvan.

Suomen pitkän aikavälin ilmasto- ja energiastrategian tavoitteena on lisätä tuulivoimantuotantoa. Lisäksi eduskunta on tehnyt periaatepäätöksen kahden ydinvoimalaitoksen rakentamisesta, joista toinen sijoittuisi Pyhäjoelle. Tuulivoiman kannalta parhaat alueet sijoittuvat rannikolle ja Pohjanmaan rannikolla onkin suunnitteilla kymmeniä tuulipuistoja. Nykyiseen Pohjanmaan alueen sähköverkkoon ei voida liittää suuria määriä tuulivoimaa ja tämän vuoksi verkkoa tullaan vahvistamaan nopealla aikataululla. Pohjanmaan verkon kehittäminen on kuitenkin tehtävä vaiheittain, jotta hankkeet pystytään toteuttamaan käytössä olevien resurssien puitteissa, kustannustehokkaasti ja etenkin sähköön toimitusvarmuus ylläpitäen.

Voimajohto Kokkolasta Muhokselle on osa kantaverkon pitkän aikavälin kehittämissuunnitelmaa. Se mahdollistaa uuden tuotannon verkkoon liittämisen ja lisää Pohjois- ja Etelä-Suomen välistä päävoimansiirtoverkon siirtokapasiteettia, mikä mahdollistaa sähkömarkkinoiden tehokkaan

toiminnan Suomessa. Suunnitelman mukaisesti alueen 220 kV jännitteinen, teknisesti ikääntynyt voimansiirtoverkko korvataan 400 kV jännitteisellä verkolla. Nykyisen kaltainen 220 kV siirtoverkko ei kykene ylläpitämään voimajärjestelmän käyttövarmuutta ja tarvetta vastaavaa siirtokykyä tulevaisuudessa. Lisäksi 220 kV verkon laitteiden tekninen käyttöikä päättyy vuoteen 2020 mennessä ja laajojen saneeraustoimenpiteiden tekeminen ei ole taloudellisesti järkevää.

Kehittämissuunnitelman toteutuksen ensimmäisessä vaiheessa toteutettiin 400 kV voimajohtoyhteys Seinäjoelta Tuovilaan (Mustasaari), jossa olevalle sähköasemalle rakennettiin uusi 400/110 kV muunto. Toisessa vaiheessa rakennetaan 400 kV voimajohto Ulvilasta Kristiinankaupunkiin ja Kristiinankaupungin lähelle rakennetaan uusi 400/110 kV Kristinestadin muuntoasema. Kehittämissuunnitelman toisen vaiheen hankkeiden rakentaminen on jo alkanut ja ne valmistuvat vuonna 2014. Kristiinankaupungin, Tuovilan (Mustasaaren) ja Kokkolan välillä on jo nykyisin 400 kV rakenteinen voimajohto, joka on tällä hetkellä 220 kV käytössä. Kolmannessa vaiheessa rakennetaan Hirvisuon 400/110 kV muuntoasema, otetaan Kristinestadin muuntoaseman ja Hirvisuon muuntoaseman välinen johto 400 kV käyttöön ja 400 kV jännitteistä kantaverkkoa jatketaan Hirvisuon muuntoasemalta Pyhäselän muuntoasemalle Muhokselle. Kokkolan ja Muhoksen välisen 400 kV voimajohdon valmistuessa vuonna 2016 koko länsirannikon silmukoitu kantaverkko on siirtynyt 400 kV jännitteen käyttöön.

Kokkolasta Muhokselle rakennettavan 400 kV voimajohdon osuus Hirvisuo-Kalajoki on kiireellisin. Voimajohto mahdollistaa tuulivoiman lisärakentamisen Kalajoen seudulle. Voimajohto on kuitenkin rakennettava Muhokselle asti, jotta voidaan muodostaa 400 kV rengasverkko. Vasta rengasmaisella verkkorakenteella saavutetaan tarvittava siirtokyky Pohjanmaan rannikolle sekä Etelä- ja Pohjois-Suomen välille.

Uusi 400 kV johto alkaa rakennettavalta Hirvisuon sähköasemalta, jolta lähdettyään se kulkee noin 700 metrin matkan omalla reitillään yhteispylväissä 110 kV johdon Kalajoki–Hirvisuo kanssa, sijoittuen sen jälkeen pylväältä 5Y lähtien olemassa olevan 110 kV johdon Ventusneva–Evijärvi rinnalle, purettavan 220 kV johdon Kalajoki–Ventusneva tilalle. Purettava 220 kV johto korvataan uudella 110 kV johdolla Kalajoki–Hirvisuo, joka sijoittuu yhteispylväisiin uuden 400 kV johdon kanssa. Johtoalue levenee tällä osuudella noin 5 metriä. Ventusneva–Evijärvi 110 kV johto kääntyy omalle reitilleen pylvään 9Y jälkeen.

Pylväsvälillä 10Y-102Y uusi 400/110 kV johto rakennetaan purettavan 220 kV johdon paikalle. Johtoalue levenee metrin molemmille puolille. Poikkeuksena on Peltokorvessa pylväsväli 47Y-49Y, jossa johto toteutetaan vapaasti seisovin pylväin sekä normaalia kapeammalla johtoalueella lähellä sijaitsevien asuinrakennusten vuoksi.

Pylväältä 102Y 110 kV johto erkanee omiin pylväisiinsä ja olemassa oleva 220 kV johto otetaan 110 kV käyttöön. Tämän rinnalle, purettavan 110 kV johdon tilalle sijoittuu uusi 400 kV johto pylväältä 103 pylväälle 116. Tällä osuudella johtoalue levenee keskimäärin 10 metriä. Yksittäisissä kohdissa levennys saattaa olla suurempi. Pylvään 116 jälkeen 400 kV johto erkanee omalle reitilleen pois 110 kV linjan rinnalta Alaviirteen sähköasemalle saakka. Tällä osuudella johtoalue levenee kolme metriä kummallekin puolelle.

Alaviirteen sähköasemalta, pylväältä 122Y lähtien 110 kV ja 400 kV johdot jatkavat yhteispylväissä pylväälle 139Y asti. Tällä osuudella olemassa olevat 220 kV ja 110 kV johdot puretaan ja uusi 400/110 kV johto käyttää pääsääntöisesti aikaisemmin lunastettua johtoaluetta. Johtoalue kapenee tällä osuudella noin 19–30 metriä. Pylvään 139Y jälkeen johdot erkanevat taas omiin pylväisiinsä. Olemassa oleva 220 kV johto jää 110 kV käyttöön ja 400 kV johto korvaa purettavan 110 kV johdon Simin sähköasemalle saakka. Johtoalue levenee tällä osuudella keskimäärin 10 metriä. Yksittäisissä kohdissa levennys saattaa olla suurempi. Poikkeuksena tällä osuudella on pylvään 155 kohta, jossa läheisen asuinrakennuksen takia uutta 400 kV johtoa varten lunastetaan kapeampi johtoalue. Tällöin olemassa oleva johtoalue levenee vain 2 metriä.

Simin ja Tyngän sähköasemien välillä, pylväsvälillä 201Y-205Y, 110 kV ja 400 kV johdot sijoittuvat yhteispylväisiin ja käyttävät purettavia 220 kV ja 110 kV johtoja varten lunastettua johtoaluetta. Johtoalue kapenee tällä osuudella noin 19 metriä.

Tyngän sähköaseman jälkeen johdot erkanevat taas omiin pylväisiinsä. Olemassa oleva 220 kV johto jää 110 kV käyttöön ja 400 kV johto korvaa purettavan 110 kV johdon pylväälle 233 saakka. Johtoalue levenee tällä osuudella keskimäärin 10 metriä. Yksittäisissä kohdissa levennys saattaa olla suurempi.

Kalajoki–Hirvisuo 110 kV johto päättyy Kalajoen sähköasemalle ja 400 kV johdon johto-osuus Hirvisuo–Kalajoki päättyy pylväälle 235, jonka jälkeen johto jatkaa johtosana Kalajoki–Siikajoki Siikajoelle.

Johtohankkeesta on tehty ympäristövaikutusten arviointiselostus, josta yhteysviranomaisena toiminut Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus on antanut lausuntonsa 4.11.2010. Yhteysviranomaisena on todennut, että selostuksessa tuodaan riittävästi esiin hankkeen perusteet sekä liittyminen muihin hankkeisiin ja suunnitelmiin. Arvioinnissa käytetty aineisto ja asiantuntemus vaikutusten arvioimiseksi on ollut monipuolista. Vaikutuskohteittain on pääsääntöisesti arvioitu riittävästi vaikutuksia ja laadittu riittävän selkeä vaihtoehtojen vertailu sekä yhteenveto ja johtopäätökset. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on tutkittu merkittävimmät ympäristövaikutukset ja niiden lieventämistoimenpiteet. Arviointiselostuksen perusteella hankkeesta ei aiheudu merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

Suunniteltu johtoreitti on valittu ympäristövaikutusten arviointiselostuksen perusteella. Yhteysviranomaisen antaman lausunnon jälkeen on suoritettu tarkentavia liito-orava- sekä linnustoselvityksiä, jotka on otettu huomioon pylväspaikkojen suunnittelussa.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on todennut, että ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa linnuston lento- ja muuttoreittien tarkastelu olisi saanut olla perusteellisempaa. Liito-oravien elinolosuhteiden turvaaminen on otettava huomioon rakentamisvaiheessa. Lisääntymis- ja levähdyspaikkojen osalta poikkeusluvan tarve on selvitettävä aluekohtaisesti. Selostuksessa ei ole käyty läpi lepakoiden ja viitasammakon mahdollisia esiintymiä. Kartta- ja tietokantatarkastelun perusteella ei vaikuta todennäköiseltä, että kyseisiä lajeja esiintyisi johtokäytävällä tai sen välittömässä läheisyydessä, mutta niiden mahdollinen olemassaolo on otettava huomioon rakennusvaiheessa. Linja kulkee Lestijoen Natura-kohteen (FI1000057) yli. Ylityskohdassa on pylväiden sijoittelulla varmistettava, ettei Lestijokeen kohdistu ympäristöllistä kuormitusta. Houraatinkankaan kohdalla johtokäytävä kulkee POSKI -luokituksessa paikallisesti arvokkaaksi luokitellun harjualueen poikki. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan huolellisella pylvässijoittelulla voidaan välttyä harjualueelle aiheutuville haitoilta.

Keski-Pohjanmaan liitolla ja Pohjois-Pohjanmaan liitolla ei ole ollut huomautettavaa lunastuslupahakemuksesta.

Kokkolan kaupungilla ei ole ollut huomautettavaa lunastuslupahakemuksesta.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ja Kalajoen kaupunki eivät ole antaneet lausuntoa.

Hanke kohdistuu 429 kiinteistön alueeseen. Kyseisten kiinteistöjen omistajat ja käyttöoikeuden haltijat ovat etukäteen antaneet suostumuksensa lunastukseen lukuun ottamatta 38 tilan, kolmen yhteisen alueen, 20 tiealueen ja kolmen rautatiealueen omistajia. Heille on varattu tilaisuus antaa lausuntonsa hakemuksesta siten kuin lunastuslaissa säädetään.

Juha ja Irina Hannula ovat todenneet, että tällä hetkellä pihapiiristä ei näy tolppia juurikaan. Tulevaisuudessa pihapiiriin tullessa voimalinjan 36 metriä korkea tolppa on todella hallitsevassa asemassa, koska se on noin kuusi kertaa korkeampi kuin vieressä oleva tallirakennus. Lausunnon antajat ovat pyytäneet määräämään voimajohdon haltijan korvausvelvolliseksi täysimääräisesti voimajohdon läheisyydessä asuville aiheutuvista terveydellisistä haitoista ja kiinteistöjen arvon alenemisesta ja määräämään voimajohdon haltijan lunastamaan kiinteistöt ja asunnot, jos terveyshaittoja ilmenee.

Hakija on todennut Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunnosta, että linnuston osalta vaikutusarviota on tarkennettu YVA-vaiheen jälkeen ja asiantuntijatyönä on määritelty ne johtoreittiosuudet, joille tullaan asentamaan lintujen huomiopalloja. Lepakoiden mahdollisia esiintymiä ei ole lajikohtaisin menetelmin inventoitu, mutta yleisellä tasolla lepakoiden mahdolliset lisääntymis- ja levähdyspaikat ovat pitkälti samoja luontokohteita, joita selvityksissä on inventoitu ja YVA:ssa arvioitu muutoinkin. Lestijoen ylityskohta huomioidaan erityiskohteena voimajohtoa rakennettaessa ja vaikutukset minimoidaan. Houraatinkan-kaan paikallisesti arvokas harjualue huomioidaan niin ikään erityiskohteena ja vaikutukset geologisiin arvoihin minimoidaan. Liito-oravien osalta on pidetty 12.2.2013 viiranomaistapaaminen, jossa on todettu, ettei Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen toimialueelle sijoittuvien liito-oravaesiintymien osalta ole suojelusäännösten poikkeuslupien tarvetta.

Hakija on todennut Irina ja Juha Hannulan lausunnosta, että heidän omistamansa kiinteistö Harjuranta RN:o 9:95 sijaitsee alueella, jolla kulkee tällä hetkellä vierekkäin 220 kV ja 110 kV voimalinjat. Molemmat linjat on tarkoitus purkaa ja rakentaa tilalle yhteispylväeseen päällekkäin 400 kV ja 110 kV voimajohdot. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yhteydessä laskettiin eri pylväsvaihtoehtojen sähkö- ja magneettikentän voimakkuus. Kyseisen pylvästyyppin osalta uudessa tilanteessa ei ole olennaista muutosta nykytilanteeseen verrattuna, eli laskennalliset arvot ovat sekä nykyisessä että uudessa tilanteessa huomattavasti alle sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksen (294/2002) pitkäaikaisaltistuksen suositusarvojen. Lausunnon antajia kuul-

laan erikseen lunastustoimituksessa ja heillä on omasta puolestaan oikeus esittää myös korvausvaatimus muun muassa kiinteistön arvonalennuksesta. Lunastustoimituksessa tullaan määräämään lunastuslain mukainen käypä korvaus kaikista niistä taloudellisista menetyksistä, joita voimajohdon rakentaminen aiheuttaa.

Valtioneuvosto on käsitellyt hakemuksen ja todennut, että hanke on yleisen tarpeen vaatima ja että omaisuuden lunastus on tarpeen hankkeen toteuttamisessa sekä että johtosuunta on tarkoituksenmukainen.

Tämän vuoksi valtioneuvosto on harkinnut oikeaksi lunastuslain 4 §:n nojalla antaa Fingrid Oyj:lle luvan hakemuksen ja siihen liitetyn kartan mukaisesti lunastamalla hankkia pysyvän käyttöoikeuden 400 kV sähkönsiirtojohtoa ja tiedonsiirtolaitteita varten tarvittaviin hakemuksessa lueteltujen kiinteistöjen alueisiin Kokkolan ja Kalajoen kaupungeissa. Lunastus alkaa Kokkolan kaupungin Kokkolan kaupungin kylässä sijaitsevalta tilalta Hirvisuon sähköasema RN:o 4:227 ja päättyy Kalajoen kaupungin Mehtäkylän kylässä sijaitsevalle tilalle Voima-Kallio RN:o 25:0. Johdon pituus on noin 79,5 kilometriä. Johtoaukean leveys on 36 metriä. Sen kummallekin puolelle lunastetaan 10 metriä leveät reunavyöhykkeet, joilla kasvavien puiden korkeus on rajoitettu siten, etteivät ne aiheuta vaaraa johdolle.

Rautatieliikennekäytössä olevien rautatiekiinteistöjen alueilla johto rakennetaan siten, että rautatien käyttö turvataan. Sijoitettaessa ja pysytettäessä johtoa rautatiealueen yläpuolelle on noudatettava sähköturvallisuusmääräyksiä ilmajohdoista liikenneväylän läheisyydessä. Johdon rakenteesta ja sijainnista ei saa aiheutua vaaraa rautatieliikenteelle.

Johdon omistajalla on sähkön ja tiedon siirtämiseen tarpeellisten johtojen, pylväiden ja muiden laitteiden rakentamista, käyttöä, tarkastamista, kunnossapitoa, korjaamista ja uusimista varten oikeus:

- 1) pystyttää ja pitää johtoaukealla sähkönsiirtojohto pylväineen, johtoköysineen ja muine laitteineen sekä tiedonsiirtoon liittyvine laitteineen,
- 2) suorittaa tarpeellisia mittauksia johtoaukealla ja suorittaa maadoituksia, joista aiheutuvat työnaikaiset vahingot korvataan erikseen maanomistajille,
- 3) pitää johtoaukea vapaana puista, vesoista ja rautatiealuetta lukuun ottamatta muita esineistä, jotka saattavat vaikuttaa häiritsevästi johdon käyttöön ja kunnossapittoon,
- 4) poistaa johtoaukealta rautatiealuetta lukuun ottamatta rakennukset ja muut rakenteet, joiden paikoillaan pitämisestä tai sinne pystyttämisestä ei ole erikseen sovittu,
- 5) sopivalla tavalla merkitä johtoaukean rajat niin, että ne ovat helposti havaittavissa.
- 6) merkitä reunavyöhykkeellä sekä erityisestä syystä myös johtoalueen ulkopuolella kasvavat puut, jotka korkeutensa takia saattavat olla vaarallisia johdon säilymiselle, ja kaataa tällaiset puut, jollei metsänomistaja itse huolehdi niiden kaatamisesta.

Johtoalueen ulkopuolella tapahtuvasta puiden kaatamisesta aiheutuva vahinko korvataan erikseen maanomistajalle.

- 7) Johdon omistajan lukuun työskentelevillä henkilöillä on oikeus jalan tai ajoneuvolla liikkua johtoaukeaa pitkin pylväältä toiselle. Hakijalla on oikeus tätä varten tehdä sinne rautatiealuetta lukuun ottamatta väliaikaisia ajoteitä ja rumpuja, tehdä ja kunnossapitää johtoaukealla olevissa aidoissa tarpeellisia veräjiä sekä käyttää hyväkseen johtoaukealle johtavia kiinteistölle kuuluvia teitä ja polkuja sekä tarvittaessa muitakin alueita kulkemiseen jalan tai moottorikäyttöisillä taikka muilla työkoneilla ja ajoneuvoilla.

Lunastettava käyttöoikeus rajoittaa omaisuuden luovuttajan oikeuksia seuraavasti:

- 1) Johtopylväiden rakenteiden väliin ja kolmea (3) metriä lähemmäksi niiden ulkopuolelle ei saa pystyttää minkäänlaisia rakenteita tai laitteita, tavallisia aitoja ja rautatien käytölle tarpeellisia laitteita lukuun ottamatta.
- 2) Aitoja ei saa kiinnittää pylväisiin eikä tukirakenteisiin.
- 3) Ojia tai muita kaivauksia ei saa tehdä eikä tieoikeutta perustaa kolmea (3) metriä lähemmäksi pylväsrakenteita. Etäisyys luetaan ojan tai kaivauksen luhistumattomasta reunasta.
- 4) Johtoaukealla ei saa ilman erityistä lupaa kasvattaa puita eikä rautatiealuetta lukuun ottamatta pitää rakennuksia tai kahta (2) metriä korkeampia muitakaan rakenteita tai laitteita, tavallisia aitoja lukuun ottamatta. Rakennuksia ei saa rautatiealuetta lukuun ottamatta rakentaa 28 metriä lähemmäksi johtoaukean keskilinjaa.
- 5) Reunavyöhykkeillä kasvavat puut saavat johtoaukean reunassa olla enintään 10 metriä korkeita ja muulla osalla reunavyöhykettä niin paljon sanottua mittaa korkeampia kuin puiden etäisyys on johtoaukean reunasta.
- 6) Johtoaukealla ja sen läheisyydessä ei saa harjoittaa sellaista toimintaa, josta saattaa aiheutua vaaraa johdon käytölle ja kunnossa pysymiselle.

Lunastuksen kohde jätetään lunastuslain 10 §:n nojalla lunastustoimituksessa tarkemmin määrättäväksi.

Koska hankkeella on kiire, valtioneuvosto on harkinnut oikeaksi lunastuslain 58 §:n nojalla myöntää hakijalle oikeuden ottaa haltuunsa lunastettavan omaisuuden ennen lunastuslain 57 §:n 1 momentissa tarkoitettua ajankohtaa (ennakkohaltuunottolupa).

Lunastuslupaa koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen. Valitusajaksi on 30 päivää tiedoksisaannista. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä. Lunastuslain 87 §:n mukaan ennakkohaltuunottoluvan myöntämistä koskevaan päätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta.

Elinkeinoministeri

Jan Vapaavuori

Ylitarkastaja

Johanna Juvonen

TIEDOKSI

Pohjanmaan maanmittaustoimiston kirjaamo/kirjaamisasia
Pohjois-Pohjanmaan maanmittaustoimiston kirjaamo/kirjaamisasia
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus/ympäristö ja luonnonvarat
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus/ympäristö ja luonnonvarat
Keski-Pohjanmaan liitto
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Kokkolan kaupunki
Kalajoen kaupunki
Pohjanmaan ELY-keskus/liikenne ja infrastruktuuri
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus/liikenne ja infrastruktuuri
Liikennevirasto
Fingrid Oyj
Maanomistajat

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa korkeimman hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin on kysymyksessä sijaistiedoksianto, päätös katsotaan saadun tiedoksi, ellei muuta näytetä, kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä. Virkakirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan muutosta, miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta, mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi ja millä perusteilla muutosta vaaditaan
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon muutosta haetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- asiamiehen valtakirja
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Sen voi omalla vastuullaan lähettää myös postitse tai toimittaa lähetin välityksellä. Postiin valituskirjelma on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Korkeimman hallinto-oikeuden kirjaamon aukioloaika on kello 8.00 - 16.15.

Valittajalta peritään korkeimmassa hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 226 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Korkeimman hallinto-oikeuden postiosoite
käyntiosoite
puhelinvaihe
telekopio
sähköposti

PL 180, 00131 Helsinki
Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki
029 56 40200
029 56 40382
korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi